

NĚKTERÉ ZVLÁŠTNOSTI POUŽITÍ RAKET S KONVENČNÍ NÁPLNÍ

Moderní raketové komplety se vyznačují mnohonásobně vyšší přesností raketových úderů, což umožňuje vést efektivní palebné údery raket s konvenčními bojovými náplněmi. Raketové vojsko a dělostřelectvo pozemního vojska, které je hlavním prostředkem jaderného a palebného ničení nepřítele, může účinně ničit nepřítele i v období vedení války s konvenčními prostředky. Bojový řád pozemního vojska ČSLA část 1 uvádí v článku 1, že: „... válka může zahrnovat několik období: období s použitím konvenčních zbraní; období s omezeným použitím jaderných zbraní; období s neomezeným použitím jaderných zbraní...“ Tato skutečnost zdůrazňuje potřebu vedení raketových úderů bojovými hlavicemi s konvenční náplní s možností přechodu k vedení úderů raketami s jadernou náplní při prvním jaderném úderu frontu. V Bojovém řádu raketového vojska a dělostřelectva ČSLA je proto stanoveno pro raketové vojsko: „Při vedení boje s použitím pouze konvenčních zbraní se mohou používat rakety s konvenční náplní, musí však být (raketové vojsko) neustále připraveno k vedení jaderných úderů.“

V současném rozvoji operačního umění je věnována velká pozornost problematice počátečního období války, možnostem zahájení agrese nepřítelem, způsobům použití konvenčních zbraní a postupnému, nebo okamžitému přechodu na použití raket s jadernými náplněmi. Některé zvláštnosti má i použití velmi přesných zbraní nepřítelem, které jsou zařazovány do průzkumných a palebných systémů a vytvářejí novou kvalitu palebných prostředků svým dosahem účinností i přesností.

Na tyto skutečnosti reagují v plné šíři i zásady uvádění raketového vojska a dělostřelectva do bojové pohotovosti a jeho příprava k vedení raketových úderů s konvenčními i jadernými náplněmi. Rozpracovaný a procvičovaný systém speciálního technického a raketového technického zabezpečení u svazků a útvarů raketového vojska i raketových technických útvarů, spolu s důsledně dodržovanými zásadami nepřetržité, stálé bojové pohotovosti a připravenosti k přechodu do jejich vyšších stupňů, jsou předpokladem spolehlivého splnění bojových úkolů.

V článku se zaměřím na některé zvláštnosti uvádění svazků a útvarů raketového vojska a raketových technických útvarů do pohotovosti k plnění úkolů

při použití bojových hlavic s konvenčními náplněmi, zejména v počátečním období války, při vedení hromadného palebného úderu na vybrané důležité objekty a cíle nepřítele a zvláštnosti narůstání pohotovosti k účasti v prvním jaderném úderu.

Raketové vojsko a dělostřelectvo je uváděno do vyšších stupňů bojové pohotovosti podle příslušných směrnic a odborných nařízení. Tyto řeší růst bojové pohotovosti a přípravy k vedení raketových úderů s použitím stanovených bojových hlavic, které jsou vojskům přisunovány v odpovídajícím stupni bojové pohotovosti, v rozvinutém systému speciálního technického zabezpečení. Myslím, že souběžně s přípravou k vedení jaderných úderů je nutné připravovat i rakety s konvenční náplní k použití v prvním hromadném palebném úderu na cíle a objekty prvního pořadí ničení. Toto, podle mého názoru, vyžaduje centralizovaně usměrnit závěrečná opatření přechodu do vyšších stupňů bojové pohotovosti a stanovit rozdělení sil i prostředků k přípravě raketových úderů. Časová lhůta k spojení jednotlivých bojových hlavic je stejná. Rozhodující je před spojením určit hotovostní síly k použití stanovených náplní a rozsah uvedení raketových útvarů a jednotek do nejvyššího stupně bojové pohotovosti. Podíl raketového vojska, vyčleňovaného do hotovostních sil, stanoví náčelník raketového vojska a dělostřelectva operačně strategického svazu podle situace na válčišti, v pásmu frontu, nařízení nadřízeného náčelníka a podmínek přípravy prvního jaderného úderu. Myslím, že je výhodné určovat do hotovostních sil celé oddíly raketových svazků operačně taktických raket, resp. oddíly vojskových raket, neboť to usnadní velení, technické podmínky k udržování pohotovosti i raketové technické a speciální technické zabezpečení. Nevýhodou je, že může nastat situace, kdy není zabezpečeno celé pásmo činnosti úderů taktických raket s konvenčními náplněmi. V případě operačně taktických raket tato okolnost, vzhledem k dostřelu, nemá význam.

Nový pohled vyžadují i udržování raketového vojska ve **vyšších stupních technické pohotovosti a možnosti záměny jednotek v hotovosti**. Považují za účelné s růstem nebezpečí agrese nepřítele uvádět do vyšších stupňů bojové pohotovosti raketové útvary a svazky a odpovídajícím způsobem do vyšších stupňů technické pohotovosti i rakety. Záměna hotovostních jednotek je ovlivňována skutečností, že jednotky, které nejsou vyčleněny do hotovosti, plní úkoly raketami s konvenčními náplněmi. To má zvýšené nároky na technickou připravenost zařízení a bojové techniky, na psychickou a fyzickou odolnost velitelů a obsluh. Podmínky pro udržování jednotlivých raket v hotovosti se výrazně neliší a jsou limitovány zejména způsobilostí obsluh udržet tento stav.

Raketové **technické zabezpečení** v průběhu přechodu do bojové pohotovosti a k plnění úkolů raketami s konvenčními náplněmi má své zvláštnosti, které vyplývají především ze samotného charakteru činnosti při manipulaci a zabezpečení těchto náplní. Požadavky na raketové technické zabezpečení rostou v důsledku zvýšení počtu raket s konvenční náplní připravovaných a udržovaných ve vyšších stupních bojové pohotovosti. V souvislosti s tím je zapotřebí nově řešit i otázky spojené se záměnou raket, případně bojových hlavic přímo na odpalovacích zařízeních. U všech opatření musí zůstat základním požadavkem možnost rychlého přechodu všech prostředků raketového vojska k vedení jaderných úderů.

Příprava raketového vojska k účasti v hromadném palebném úderu na objekty prvního pořadí ničení nepřítele má specifické podmínky. Vedle způsobů zjišťování souřadnic záměrných bodů pro raketové úderů jde o zvláštnosti ra-

ketové technické přípravy těch jednotek, které jsou vyčleněny k plnění úkolů raketami s konvenčními náplněmi. Opatření, která zabezpečují řízení raketových úderů s konvenčními náplněmi, se neliší, ale nižší efektivnost tohoto úderu vyžaduje vést jich několik na jeden cíl (objekt). Podle mého názoru je nutné zvýšit počet skupinových raketových úderů i celkový počet odpálených raket. To se projeví ve vyšších požadavcích na manévr a změny palebných postavení. K udržení trvalé pohotovosti pro přechod k použití bojových hlavice s jadernou náplní není, podle mého názoru, vhodné uskutečňovat manévr raketových jednotek na velké vzdálenosti. Myslím, že je výhodné organizovat a vést úderý bojovými hlavicemi s konvenční náplní v převážné míře z dočasných palebných postavení. Tyto určovat poblíž prostorů bojového rozmístění oddílů samostatně pro jednotlivé baterie. Dočasná postavení je nutné (v období přípravy k vedení úderů) odpovědně rekognoskovat, podle potřeby i ženičně upravit, zabezpečit spolehlivé spojení a komunikace pro manévr. Počet raketových úderů, které vede jedno odpalovací zařízení, potvrzuje, že budou potřebná dvě dočasná postavení pro každou baterii. K vedení hromadného palebného úderu, zejména v počátečním období války, by bylo výhodné připravit palebná postavení podobného charakteru jako dočasná, a to poblíž nebo v bezprostřední blízkosti posádek.

Metodika **organizace řízení a velení** raketovému vojsku v období přípravy k účasti v hromadném palebném úderu operačně strategického svazu na cíle a objekty prvního pořadí nepřítele je podobná jako při přípravě prvního jederného úderu. Tento úder je centralizován a je výhodné, aby jeho přípravu i samotné řízení uskutečňovala skupina příslušného štábu, která by řídila narůstání pohotovosti prostředků jaderného ničení a připravovala vedení jak prvního jaderného úderu, tak hromadného palebného úderu s použitím konvenčních prostředků.

Podle situace na válčišti, v pásmu operačně strategického svazu a nebezpečí úhrady přechodu nepřítele k použití zbraní hromadného ničení by měl náčelník raketového vojska a dělostřelectva stanovit podíl raketového vojska na vedení jaderného úderu.

Přechod na použití raket s jadernou náplní po předchozím vedení operace bez použití jaderných zbraní je možné uskutečnit postupně, nebo u celého raketového vojska najednou. Při současném přechodu k použití jaderných zbraní se značně zvyšují nároky na **technické zabezpečení**. Praktická zaměstnání potvrdila, že pohotovost raketového vojska s využitím zavedených prostředků technického zabezpečení je možné dokončit do několika desítek minut po vydání úkolů. Organizační zajištění vyžaduje, aby byly předem připraveny harmonogramy uvedení raketového vojska do pohotovosti k vedení prvního jaderného úderu po předchozím zasazení vojska v palebném ničení s použitím konvenčních prostředků. Z harmonogramu by mělo vyplynout: jak dlouhé doby je zapotřebí k uskutečnění přechodu u jednotlivých útvarů raketového vojska, lhůty manévru technických prostředků, organizační a technická opatření. Harmonogramy je účelné, podle mého názoru, zpracovat na všech stupních velení raketového vojska, počínaje oddílem. Takto důkladně připravená a plánovaná činnost vytváří předpoklady ke splnění požadavku neustálé připravenosti k vedení jaderných úderů i v období, kdy raketové vojsko používá bojové hlavice s konvenčními náplněmi.